

SuPerin lausunto sekä lausuntotiivistelmä 16.3.2018

varhaiskasvatuslaista

1 §

Perusteluissa mainittava varhaiskasvatuksen merkitys perheiden ja lasten hyvinvointia lisäävänä ja sen arvokkaasta merkityksestä myös työmarkkinoille lapsen edun näkökulmasta työn ja perheen yhteensovittamisessa. Varhaiskasvatus on edelleen myös yksi kevyimpiä lastensuojelun tukitoimia, vaikkei se enää sosiaalitoimeen kuulukaan.

Avoimen varhaiskasvatuksen nimeäminen on hyvä asia. Esitämme myös sen henkilöstömitoituksen ja rakenteen selkiyttämistä, jotta tämä muoto saa perheiden silmissä myös arvostusta.

Pykälän 5 momentin perusopetuksessa järjestettävän esiopetuksen henkilöstömitoitusta ja ryhmäkokoja koskevat säädökset tulisi lapsen edun nimissä toteutua myös perusopetuksen toimipaikan esiopetuksessa, kun sitä toteutetaan alle oppivelvollisuusikäisille.

2 §

Kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus on hyvä määritelmä.

3 §

Varhaiskasvatuksen tavoitteet edelleen hyvät. Mutta jäävätkö sanahelinäksi? Muilla pykälillä varmistettava, että tavoitteet pääsevät toteutumaan ja arvioidaanko toteutumista tai sanktioidaanko jos ei toteudu? Voisiko varhaiskasvatuksen järjestäjällä olla vastuu valvoa varhaiskasvatuslain tavoitteiden toteutumista yksiköissään ja raportoida toteutuminen kunnan sivistyslautakunnalle?

4 §

Lapsen edun huomioiminen oltava lähtökohta.

5 §

Palvelusetelin mitoituksessa on huomioitava myös se, että vähävaraisilla perheillä on myös tosiasiallinen mahdollisuus käyttää palveluseteliä. Mikäli setelin arvo alimitoitetaan, niin se on ristiriidassa perustuslain 6 § kanssa.

7 §

Monialaisen yhteistyön vahvistaminen on tärkeää, koska perheiden vaihtuviin tarpeisiin voidaan vastata parhaiten eri hallinnonalojen yhteistyöllä.

Korkeakoulujen kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi toisen asteen oppilaitosyhteistyö on tulevaisuuden ammattilaisten saamiseksi tärkeää. Ammatillista tutkintoa suorittavat opiskelijat tulevat työpaikoille oppimaan, eivät harjoittelemaan.

9 §

Päivittäinen kesto. Vuorotyöntekijöille varhaiskasvatuksen rajaaminen 10 tuntiin yhtäjaksoisesti on haasteellista. Tässä pitäisi huomioida lapsen etu ja tapauskohtainen tarkastelu mahdollistaa. Hyvä että säännöstä ei kirjoiteta ehdottomana. Esimerkiksi 10 tunnin rajaus aiheuttaisi vuoropäivähoidossa olevien lasten kohdalla sen, että lapsi joudutaan noutamaan pois vaikka keskellä yötä.

10 §

Kiusaamisen ehkäisyn nostaminen lakitasolle on kannatettava esitys. Sen konkreettinen toteutuminen vaatii myös riittävästi henkilöstöä, jotta pykälän tarkoitus toteutuu.

11 §

Erityisen hyvä maininta, että ruokailu on järjestettävä kaikille läsnäoleville.

12 §

Oikeus varhaiskasvatukseen. Lapsella on mielestämme oltava oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen, jos se on lapsen etu ja lapsen huoltajat näin päättävät. Myöskään emme kannata työ- ja elinkeinoviranomaisen työvoimapolitiittisia lausuntoja siitä pääseekö lapsi varhaiskasvatukseen vai ei kokopäiväisesti. Varhaiskasvatuksen henkilöstön ei myöskään pidä arvioida lapsen huoltajia heidän työvoimapolitiittisen asemansa tai henkilökohtaisten sosiaalisten tai terveydellisten tarpeidensa kautta. Esitämme 20

SUPER

viikkotunnin rajauksen poistamista lapsen edun vastaisena. Rajauksella ei ole saavutettu tavoiteltuja säästöjä selvitysten mukaan, joten se tulee poistaa. Rajaaminen on myös YK:n lapsen oikeuksien vastainen, koska se perustuu lapsen huoltajien asemaan ja vaarantaa lasten yhdenvertaisuuden ja lisäksi se on mahdollisesti myös perustuslain 6 § vastainen. Rajaaminen nykyisellä tavalla on lisännyt myös asuinkunnasta johtuvaa eriarvoistumista. Pykälään on lisättävä momentti, joka takaa sisarusten pääsemisen samaan varhaiskasvatustyksikköön perheen niin halutessa tietyssä määrääjassa.

Esitämme lisäystä; Lapselle on järjestettävä varhaiskasvatusta samassa varhaiskasvatustyksikössä, kuin missä hänen sisaruksilleen sitä järjestetään, mikäli kyseisessä varhaiskasvatustyksikössä sitä järjestetään lapsen tarvitsemalla tavalla.

13 §

Vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaan. Vuorohoidon erityiskysymykset ja erityisasema on huomioitava vuorohoitoon suunnattavassa omassa henkilöstörakenteessa ja mitoituksessa.

Päiväkodin henkilöstön mitoitus ympärivuorokautisessa hoidossa/vuorohoidossa ympärivuorokautista varhaiskasvatusta/vuorohoitoa tarjoavassa päiväkodissa tulee hoito-, kasvatusta- ja opetustehtävissä olla vähintään yksi tämän lain 26-28§:n mukaiset kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö enintään neljää lasta kohden.

Edellä säädetyn lisäksi varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärässä ja hoito-, kasvatusta- ja opetustehtäviin osallistuvien henkilöitten lukumäärässä on otettava huomioon kasvun ja oppimisen tuen ja erityisen tuen piirissä olevat lapset, jollei lasta tai lapsia varten ole avustajaa.

16 §

Ohjaus ja neuvonta. Ohjauksessa on huomioitava myös lapsen erityiset tarpeet varhaiskasvatuksessa. Toimintayksiköissä on oltava myös terveydenhoidollista osaamista, jotta lähipalveluperiaatekin pääsee toteutumaan. Jokaisessa lapsiryhmässä on oltava terveydenhoidon perusosaamisen omaava lastenhoitaja, lähihoitaja.

23 §

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimista on selvennettävä siten, että selvästi ymmärretään laatimisen kuuluvan koko lasta hoitavalle henkilöstölle. Opetushallitus on ohjeistanut, että laatiminen päätetään paikallisesti. Osa palveluntuottajista on käsittänyt, että vain lastentarhanopettaja voi laatia lapsen varhaiskasvatussuunnitelman.

Kannatamme opetushallituksen ohjetta, jossa asia voidaan päättää paikallisesti, muistaen yhä, että jokaisessa lapsiryhmässä ei ole lastentarhanopettajaa.

26 § & 27 §

Emme kannata kahtiajakoa varhaiskasvatuksen opettajaan sekä sosionomiin. Kolmiportainen henkilöstörakenne tuntuu keinotekoiselta, kun kyseessä on varhaiskasvatuksen lapsiryhmä.

28 §

Kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviin on sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja, tai kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (lastenohjaaja). SuPerin näkemyksen mukaan ja uudet lähihoitajan tutkinnonperusteet (voimaan 1.8.2018) huomioiden kyseinen tutkinto antaa erinomaiset valmiuden toimia lastenhoitajana varhaiskasvatuksessa sekä tuo tärkeää terveyden ja hyvinvoinnin osaamista sivistystoimialalle. Lähihoitajan uusiin tutkinnon perusteisiin on lisätty uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti runsaasti myös pedagogista osaamista.

SuPer vastustaa ehdotusta tiukentaa varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuusehtoja. Lakiesityksessä ehdotetaan, että lastenhoitajaksi olisivat kelpoisia jatkossa vain lähihoitajat, jotka ovat suorittaneet koulutusohjelmaopinnot lasten ja nuorten hoidosta ja kasvatuksesta. Lähihoitajien työllistymistä ei pidä rajoittaa ja työnantajalla tulee säilyä oikeus valita tehtävään sopivin lähihoitaja osaamisalasta/koulutusohjelmasta riippumatta. Lähihoitajien kolmivuotinen koulutus tuottaa osaamisen lastenhoidon tehtäviin suuntautumisalasta riippumatta.

Varhaiskasvatuksessa on tarvetta myös sairaanhoidon ja huolenpidon sekä vammaistyön osaamiselle, kun asiakkaina on yhä enemmän pitkäaikaissairaita lapsia. Myös mielenterveys- ja päihdetyön koulutusohjelma antaa eväät perheen kokonaisvaltaiseen palveluun.

Nykyisistä lastenhoitajana työskentelevistä superilaisista lähihoitajista 84% on suorittanut lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen koulutusohjelman. Muiden koulutusohjelmien antamien valmiuksien hyödyntämiseen on annettava mahdollisuus myös jatkossa. Työnantajan pitäisi voida valita tehtävään koulutuksensa puolesta ja työnantajan tarvetta vastaava sopivin työntekijä tehtävään, jolla kuitenkin on vaadittava perustason koulutus eli lähihoitajan tutkinto. Työpaikat, tiimit ja lapsiryhmät vaihtelevat ja tarvitsevat laaja-alaista sekä moniammatillista osaamista ja tulevaisuudessa jopa vielä lisääntyvässä määrin. Kelpoisuusehtojen tiukentamisella olisi tässä kohtaa työuria lyhentävä sekä työllistymistä estävä vaikutus.

31 §

Päiväkodin johtajan tehtäviin soveltuva on myös sosionomi AMK, jonka opintoihin sisältyy johtamisen opintokokonaisuus sekä varhaiskasvatuksen opinnot. Ylemmät AMK tutkinnot tuottavat myös päiväkodin johtajalta vaadittavaa osaamista, esimerkiksi sosionomi YAMK.

33 §

Jos henkilöstön kelpoisuusehdot rakennetaan luonnoksen esityksen mukaisesti, tämä pykälä tulee olemaan ehkä käytetyin koko laista. Varhaiskasvatuksen opettajia ei löydy, eikä jatkossa myöskään koulutusohjelman suorittaneita lastenhoitajia joka paikkakunnalta. Varsinkin vammaiset lapset hyötyisivät vammaistyön koulutusohjelman suorittaneesta lähihoitajasta sekä koko päiväkotia sairaanhoidon ja huolenpidon koulutusohjelman suorittaneesta lähihoitajasta. Jatkossa he olisivat epäpäteviä työhönsä.

35 §

Perusteluissa lukee: Myös henkilöstön osaamista voitaisiin henkilöstörakennetta koskeva säädös huomioiden painottaa sen mukaan, tarvitaanko ryhmässä pedagogista osaamista vai terveyden hoitamiseen painottunutta henkilöstöä. Jos 28 § sekä 37 § pysyvät nyt esitetyssä, terveydenhuollon osaamista ei tule olemaan riittävästi jatkossa varhaiskasvatuksessa. Tämä on jo nyt näkynyt SuPeriin tulleissa lasten huoltajien yhteydenotoissa, joissa kerrotaan, ettei päiväkodin henkilöstöllä ole tarpeeksi osaamista tai tietoa lapsen yleisimpiin tilapäislääkityksiin, saati yhä yleistyviin pitkäaikaissairauksien hoitoon, esimerkiksi diabeteksen hoitoon.

36 §

Toteutumien seuraaminen on nyt hankalaa ja se tulee tehdä jatkossa aina lapsiryhmäkohtaisesti. Koko talon seuranta vääristää asiaa. Lastenhoitajat tekevät SuPeriin usein ilmoituksia vaaratilanteista, jotka johtuvat useimmiten mitoituspikkeamista. Mitoituksesta ei saa poiketa muutoin, kuin työntekijän sairastuttua ennalta-arvaamattomasti kesken päivän. Lyhytaikainen poikkeaminen tulee määritellä. Esitämme säädöstä, jossa lasten ja kasvattajien suhdeluku tulee täsmätä viimeistään toisena päivänä mitoituksen poikkeaman äkillisestä alkamisesta. Esim. kun maanantaina pidempi poikkeama (esim. sairausloma) ilmenee, tiistaina mitoitus on korjattava ennalleen.

X § Päiväkodin mitoituksesta poikkeaminen

Päiväkodissa ei saa poiketa valtioneuvoston asetuksessa säädetystä päiväkodin mitoituksesta muutoin kuin äkillisen ja ennakoimattoman syyn ilmetessä toimintapäivän aikana. Mitoituksesta poikkeaminen ei saa jatkua kuin kyseisen toimintapäivän loppuun saakka. Pakottavien syiden takia poikkeaminen voi jatkua tätä pidempään, mitoitusta on kuitenkin saatettava asetuksen mukaiseksi viimeistään toisena toimintapäivänä syyn ilmenemispäivästä lukien.

Asetuksessa säädetystä henkilöstön suhdeluvusta saadaan poiketa lyhytaikaisesti laajennettaessa lapsen varhaiskasvatusta.

Perusteluissa mainittu sijaisjärjestelmästä huolehtiminen on hyvä asia, mutta jää monin paikoin toteutumatta perustelutekstissä ollessaan. Tämä sijaisjärjestelystä huolehtiminen on nostettava pykälätekstiin.

Ehdotamme lisättäväksi seuraavia pykäläiä

X §

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Varhaiskasvatuksen henkilöstöön kuuluvan on toimittava siten, että asiakkaalle annettavat varhaiskasvatuspalvelut toteutetaan laadukkaasti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan varhaiskasvatuksen toteuttamisessa (3 §:ssä) tarkoitetulla tavalla tai jos 6 luvun 25 § henkilöstön riittävydestä ei toteudu. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta kunnan varhaiskasvatuksen johtavalle viranhaltijalle. Kunnan toimielin seuraa ilmoitusten määrää ja laatua.

Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä.

Kunnan ja yksityisen palveluntuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on sisällytettävä 48 §:ssä tarkoitettuun omavalvontasuunnitelmaan. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

X §

Toimenpiteet ilmoituksen johdosta

Edellä 48 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottaneen henkilön tulee käynnistää toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Henkilön on ilmoitettava asiasta salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei korjata viivytyksettä.

Valvontaviranomainen (Aluehallintovirasto tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto) voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi ja päättää sitä koskevista lisätoimenpiteistä siten kuin erikseen säädetään.

37 §

SuPer esittää; Yhdellä kolmesta työntekijästä vaaditaan korkeampi, joko yliopisto tai AMK-tasoinen varhaiskasvatuksen opettajan koulutus. Kahdella työntekijällä kolmesta on oltava vähintään toisen asteen ammatillinen sosiaali-, terveys- tai kasvatustieteiden koulutus. Tämä rakenne on kustannustehokas ja tarkoituksenmukainen eikä aiheuta työnantajille

SUPER

kohtuutonta vaikeutta saada itselleen rekrytoitua pysyvä ja sitoutunut henkilökunta. Epärealistiset tiukennukset kelpoisuusvaatimuksiin tulevat ajamaan varhaiskasvatussektorin pysyvään henkilöstöpulaan. Malli johtaisi jatkuviin määräaikaisiin työsuhteisiin, koska säädösten vaatimaa henkilöstöä ei ole saatavissa. Edes lakiesityksessä ehdotettu 12 vuoden siirtymäaika henkilöstörakenteen muutokseen ei tule riittämään. Huomioitava on myös kaikkien ammattiryhmien kiihtyvä eläköityminen. Tämä luonnoksen jäykkä esitys henkilöstörakenteesta ei ole henkilöstön eikä lasten etujen mukainen ratkaisu.

Henkilöstörakenteen ja kelpoisuuksien muuttamisen osalta lakiesitys on epärealistinen ja nämä tavoitteet eivät ole saavutettavissa lakiesityksen aikataulussa. Tarkempien laskelmien mukaan (Vertikal Oy) tämä muutos veisi parhaimmillaankin aikaa noin 21 vuotta, mutta todennäköisemmin vielä pidempään.

39 §

SuPer esittää täydennyskoulutuksen määrän ja laadun määrittelyä. Työnantajan on huolehdittava henkilöstön osaamisen ylläpitämisestä. Sivistystoimen alaisten terveydenhuollon ammattihenkilöiden tulee voida päivittää myös terveydenhuollon velvoittamaa ammattitaidon ylläpitoa.

Asetusluonnon 1 § Päiväkodin henkilöstön mitoitus esitetään muutettavaksi muotoon: ”Enintään seitsemää vähintään viisi tuntia päivässä...”

43 §

SuPer esittää huolensa yksityisen palveluntuottajan voitontavoittelun kustannuksista yhteiskunnalle. Taloudellisen voiton keräämiselle olisi laitettava rajoitus. Nyt yksityinen palveluntuottaja saa tulonsa pääosin verovaroista.

44 §

Rikosrekisteri ote tulee vaatia myös alle kolme kuukautta kestävien työsuhteiden osalta.

49 §

Velvoittavuus kasvaa merkittävästi, mikäli siitä poistetaan sana ”tahallaan”.

50 §

Varhaiskasvatuspalveluntuottajalla on vastuu omavalvonnan keinoin seurattava lasten läsnäoloa ryhmittäin sekä henkilöstön läsnäoloa ryhmittäin. Palveluntuottajan on toimitettava tieto suhdelukujen toteutumisesta kunnan monijäseniselle toimielimelle vuosittain. Kunnan monijäsenisen toimielimen tulee reagoida ja puuttua havaitsemiinsa rikkomuksiin välittömästi.

37 §

Esitetyssä ajassa ei ole mahdollista.

Lakiehdotuksen mukaista henkilöstön kelpoisuusehtojen muutosta ei voida ottaa käyttöön esitettyyn vuoteen 2030 mennessä, koska ne perustuvat virheellisiin laskelmiin. Yliopistokoulutettuja lastentarhanopettajia ei ole riittävästi saatavilla silloinkaan. Esitys tulee lisäämään epäpätevien sijaisten määrää varhaiskasvatuksessa sekä henkilöstön vaihtuvuutta. Henkilöstön pysyvyys taas on eräs keskeinen varhaiskasvatuksen laatutekijä, johon pitäisi pyrkiä.

Lakiehdotus vähentäisi 9 000 lastenhoitajaa varhaiskasvatuksesta viimeistään vuonna 2030 jos uusi henkilöstörakenne toteutettaisiin. Tämä on mittava määrä työikäistä väestöä. Millaisiin töihin heidän on ajateltu siirtyvän?

Varhaiskasvatukseen on vaara syntyä syviä haavoja eri ammattiryhmien välille, jos laki hyväksytään tällaisenaan. Varhaiskasvatuksessa on jo totuttu työskentelemään yhdessä lapsen parhaaksi moniammatillisesti. Nyt päiväkodeista tulleiden lastenhoitajien viestien mukaan on jo näkyvissä käytännön tasolla erään ammattiryhmän kohottautumista muita yli. Tämä näkyy muun muassa yhteistyökyvyttömyytenä arjen työtehtävissä.

Lakiesitys on arvioitava vielä perustuslain 6 § näkökulmasta. Yksityiskohtaiset kommentit lausunnossa edellä.

SUPER

TIIVISTELMÄ

Lasten varhaiskasvatuksen suurin ongelma ei ole työntekijöiden koulutustaso, vaan liian suuri hoitoryhmien koko. Varhaiskasvatuksen laatu ei parane yliopistokoulutettuja lastentarhanopettajia lisäämällä, vaan huolehtimalla siitä, että henkilöstöä on tarpeeksi lapsiryhmissä koko toiminta-ajan. SuPer esittää palautettavaksi henkilöstön ja lasten suhdeluvuksi 1:7 kolme vuotta täyttäneiden osalta.

Subjektiiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaaminen tulee poistaa.

Nyt eduskunnan käsittelyyn tulevan varhaiskasvatuslain muutosesitykset pohjautuvat liian yksipuolisesti rakennettuun pedagogiseen näkemykseen ja siinä esitettyjen toimenpide-ehdotusten toteuttaminen henkilöstörakenteiden muuttamisineen vaatii liian pitkän siirtymäajan. Varhaiskasvatuksen ongelmia niillä ei todellisuudessa pystytä korjaamaan, mutta varhaiskasvatuksen toimintaympäristö saadaan useiksi vuosiksi tai jopa vuosikymmeniksi sellaiseen kaaostilaan, jonka aiheuttamia seurauksia joudumme maksamaan todella pitkään.

Mikäli lakiesityksen mukaiset toimenpiteet henkilöstörakenteessa tehdään, johtaa se suurempiin lapsiryhmiin ja yhä suurempaan lasten ja henkilöstön kuormittumiseen. Erityisen ongelmalliseksi tilanteen tekee se, että yliopistokoulutuksen saaneita lastentarhanopettajia ei ole saatavilla ja näitä vakansseja joudutaan täyttämään määräaikaisilla sijaisilla. Tämä puolestaan tulee johtamaan jatkuvaan henkilöstön vaihtumiseen lapsiryhmissä.

Alle kolmevuotiaiden ryhmissä parhaiten arkea tukeva henkilöstö koostuu läsnäolevista kasvattajista ja henkilöstörakenteesta, jossa 2/3 on lastenhoitajia. (lähinhoitaja, lastenhoijaaja)

Sallitaan paikallisen harkintavallan käyttö kolme vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien lasten ryhmien henkilöstörakenteessa. Jos ryhmässä on lapsia, joilla on pitkäaikaissairaus tai vamma, silloin henkilöstöstä 2/3 voi olla myös toisen asteen koulutustaustaisia lastenhoitajia. (lähinhoitaja)

Henkilöstörakenne tulee säilyttää ennallaan, koska se on tehokas ratkaisu ja lisää pysyvyyttä lapsiryhmiin. Varsinkin alle kolme vuotiaiden ryhmissä tulee varmistaa henkilöstön hoidollinen osaaminen ja läsnäolo säilyttämällä kaksi lastenhoitajaa ryhmässä. Kaikkien ammattiryhmien pedagoginen osaaminen tulee varmistaa täydennyskoulutuksella.

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuusehdoksi pitää asettaa sosiaali- ja terveysalan perustutkinto ilman osaamisala tai koulutusohjelma rajauksia. Näin varmistetaan osaavan henkilöstön saatavuus ja myös vammaisten sekä pitkäaikaissairaiden lasten varhaiskasvatusaikana tarvitseman osaamisen saatavuus. Lapsiryhmän suhdeluvun ylityksiin pitää pystyä puuttumaan nykyistä paremmin. Suhdelukuja pitää tarkistella arjen näkökulmasta, ryhmäkohtaisesti. Lakiin on lisättävä henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus sekä kaikille palveluntuottajille (julkinen ja yksityinen) omavalvontasuunnitelman tekeminen. Palveluntuottajan on seurattava ryhmäkohtaisesti suhdelukuja sekä raportoitava niistä kunnan toimielimelle, jonka on ryhdyttävä toimiin asioiden parantamiseksi, kun epäkohtia tai puutteita havaitaan.

Vuorohoidon henkilöstömitoituksesta pitää säätää oma pykälä sekä avoimen varhaiskasvatuksen mitoituksesta omansa.

SUPER

SuPerissa on kaikkiaan lähes 90 000 jäsentä, jotka työskentelevät sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä kasvatusalalla julkisella ja yksityisellä sektorilla.

Lisätietoja tästä lausunnosta antaa asiantuntija Johanna Pérez (09) 2727 9115 johanna.perez@superliitto.fi

